

BATTERIER OCH ELAVFALL 2020

ATTITYDUNDERSÖKNING

IVL Svenska Miljöinstitutet & Norstat

Fakta om undersökningen

Bakgrund och syfte

Som tillsynsmyndighet åligger det Naturvårdsverket att följa upp att producenter av batterier lever upp till sitt informationsansvar.

Naturvårdsverket ansvarar dessutom för tillsynsvägledningen till kommuner avseende hur insamling av batterier och elavfall lokalt i kommunen uppfyller de krav som finns.

Denna undersökning syftar till att följa upp batteriproducenternas informationsansvar gentemot allmänheten.

Genomförande

Undersökningen har genomförts under september – december 2020 av IVL Svenska Miljöinstitutet och Norstat. Där datainsamling skett september-oktober. Projektteamet har bestått av Hanna Matschke Ekholm och Erik Emilsson (IVL) och Torbjörn Månsson (Norstat).

Metod

Enkät besvarad av Norstats offline-rekryterade webbpanel. Undersökningen riktar sig mot Sveriges befolkning (15 år och äldre) som målgrupp. 1031 personer har besvarat undersökningen och är viktad mot riksrepresentativ fördelning på kön, åldersgrupper och geografi.

Naturvårdsverket har genomfört liknande studier under ett flertal år, den senaste 2017. Resultaten jämförs mot 2017 men även tidigare års undersökningar i vissa fall.

Enkät

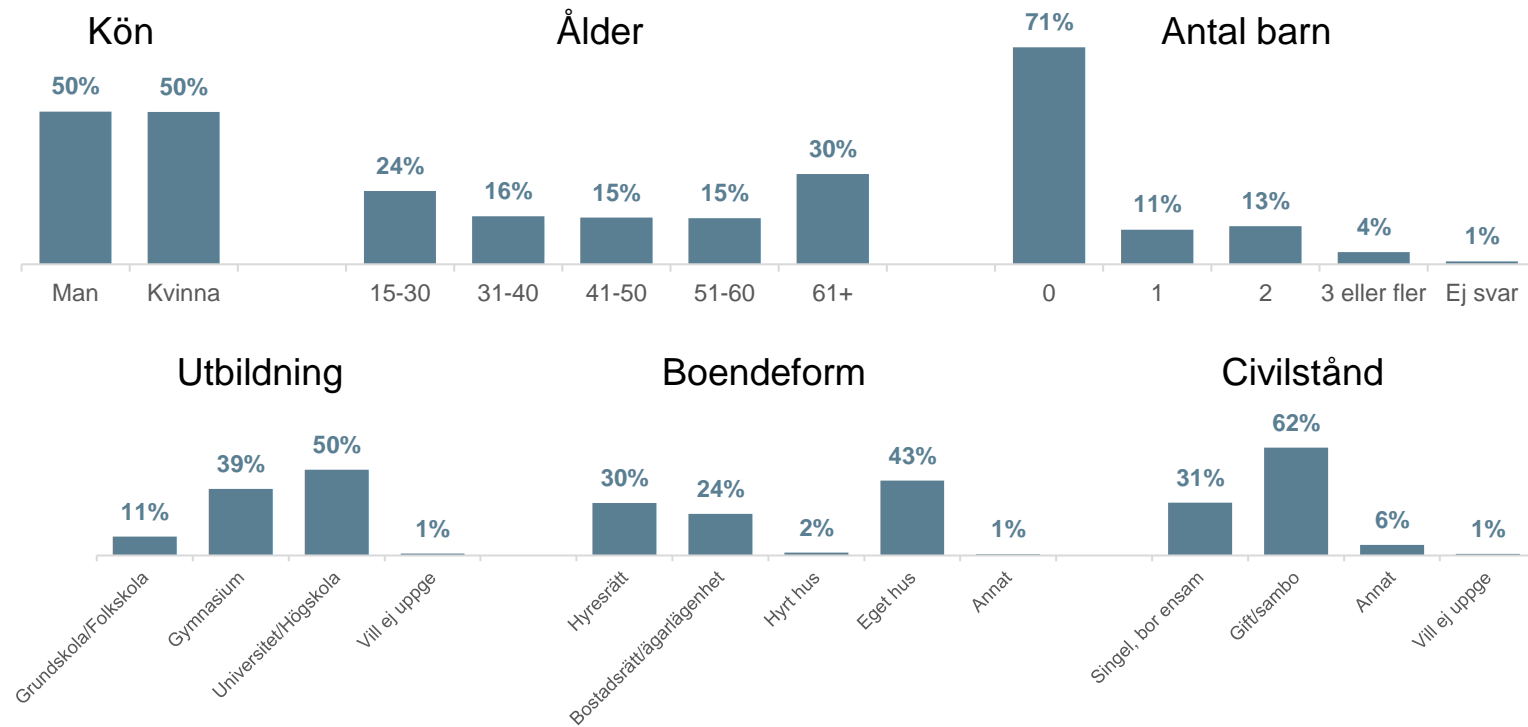
Enkäten består av ett 40-tal frågor och utgörs av delarna:

- Kunskaps- och attitydundersökning
- Insamlingssystem och -platser
- Förebyggande av elavfall

Sammanfattning

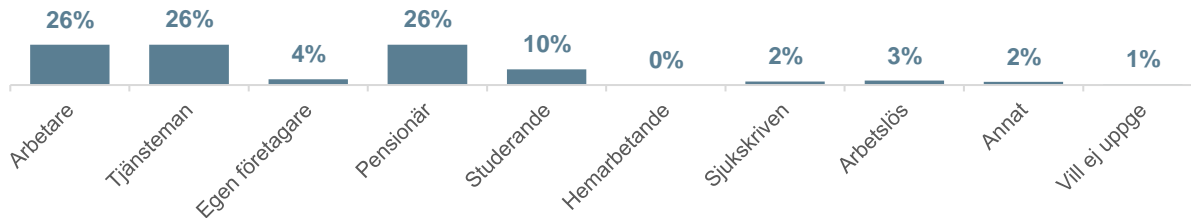
- Andel respondenter som har sett reklam om insamling/återvinning av produkter som ej bör slängas i soporna har minskat stadigt och tydligt sen 2010. Från 51 procent till 29 procent år 2020.
- Andelen som har angett att de sett reklam för insamling av batterier senaste halvåret har minskat från 26 procent 2017 till 20 procent 2020.
- Hälften så många (5 procent) av respondenterna kastar ibland batterier i brännbara avfallet jämfört med 2017 (10 procent).
- Fler (44 procent) uppger att de väljer att lämna sina produkter till återvinning om de själva inte kan byta batteri jämfört med 2017 (38 procent).
- Fler (83 procent) uppger att de har mindre än 5 kilometer till närmaste insamlingsställe för batterier jämfört med 77 procent år 2017.
- Fler respondenter uppger att de lämnar in vissa produkter (t.ex. mobiltelefoner, datorer och större hushållsapparater) för reparation, eller att de reparerar dem själva, år 2020 jämfört med 2017. För mobiltelefoner har andelen ökat från 41 procent 2017 till 58 procent 2020. Mer än hälften (54 procent) känner inget behov av att byta batterier i produkter som de vet att de inte kan byta batterier i själva.
- Andelen som aldrig köper begagnade elektriska och elektroniska produkter har minskat från 54 procent år 2015 till 51 procent år 2020.

Fakta om respondenterna

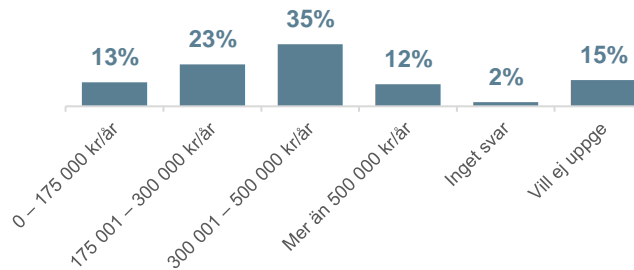

Fakta om respondenterna

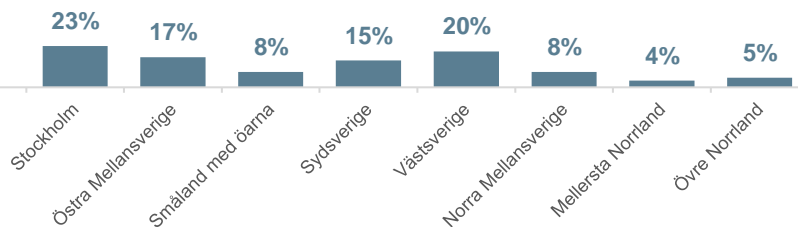
Sysselsättning

Inkomst

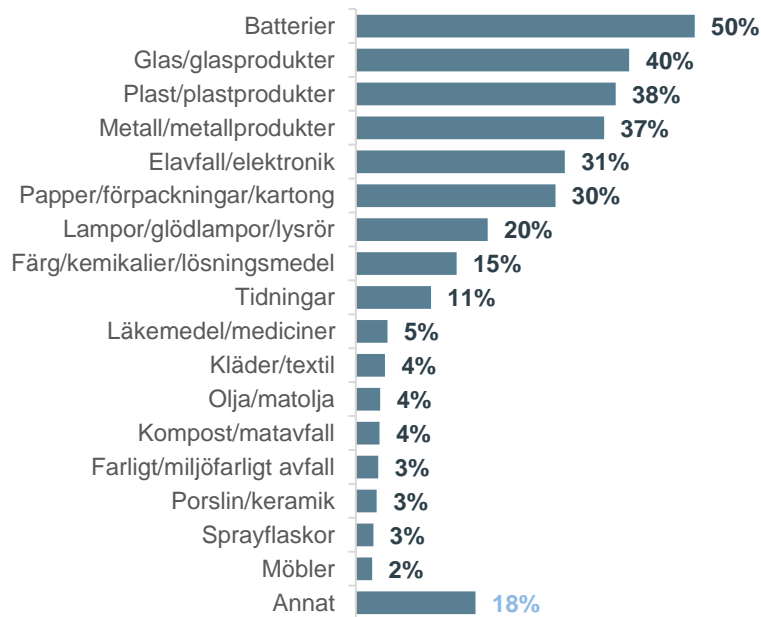
Region

RESULTAT

Produkter som inte bör slängas i soporna

Vilka olika hushållsprodukter kommer du först att tänka på som man inte bör slänga i soporna utan lämna till olika sorters insamlingsställen eller återvinningsstationer?

Produkter som flest respondenter har uppgivit att man inte bör slänga i soporna är batterier, glas/glasprodukter, metall/metallprodukter och elavfall/elektronik.

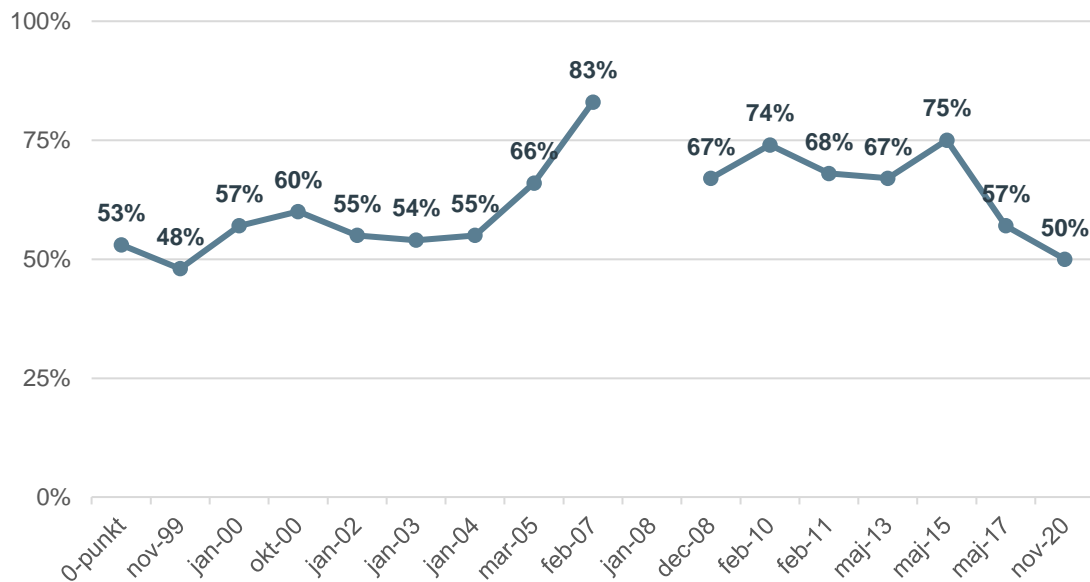
"Annat" inkluderar (bland annat):

- produkter som innehåller flera typer av material (t.ex. kastruller och stekpannor)
- produkter där materialet ej specificerats (t.ex. burkar, flaskor och förpackningar).
- andra produkter som bildäck, trä, trädgårdsavfall, värmeljus, mm.

Flervalsfråga. Totalen är därmed mer än 100 procent

Batterier bör inte slängas i soporna

Andel som uppgett att batterier är något som inte bör slängas i soporna

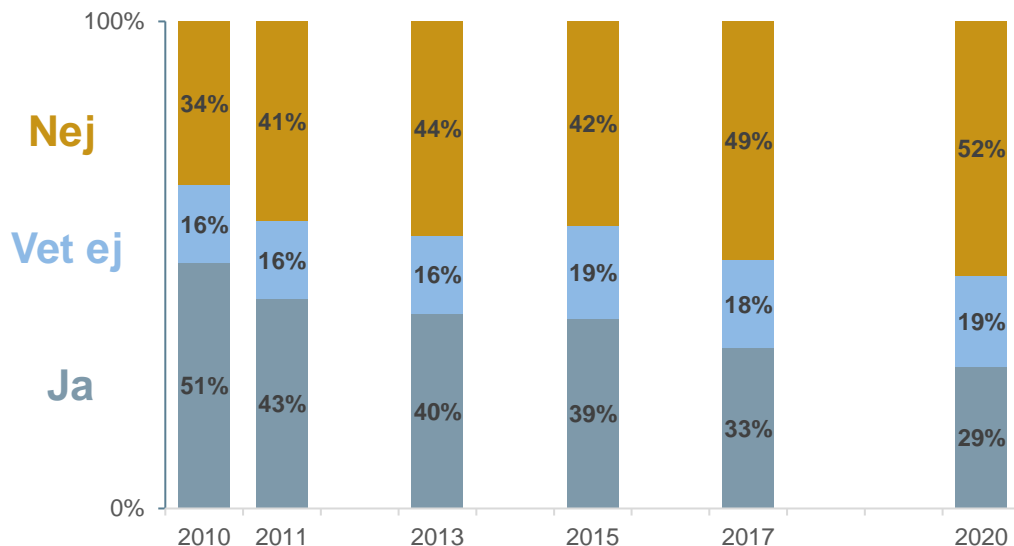
Av de som svarat att batterier är produkter som inte bör slängas i soporna har andelen varierat över tid.

I årets undersökning har hälften (50 procent) angett att batterier inte bör slängas i soporna vilket är en av de lägsta noteringarna sen undersökningen startade. Det är också en rejäl minskning sen 2015 då 75 procent uppgav batterier.

Andel som svarat att batterier är något som inte bör slängas i soporna, i föregående fråga.

Information eller reklam om produkter som inte bör slängas i soporna

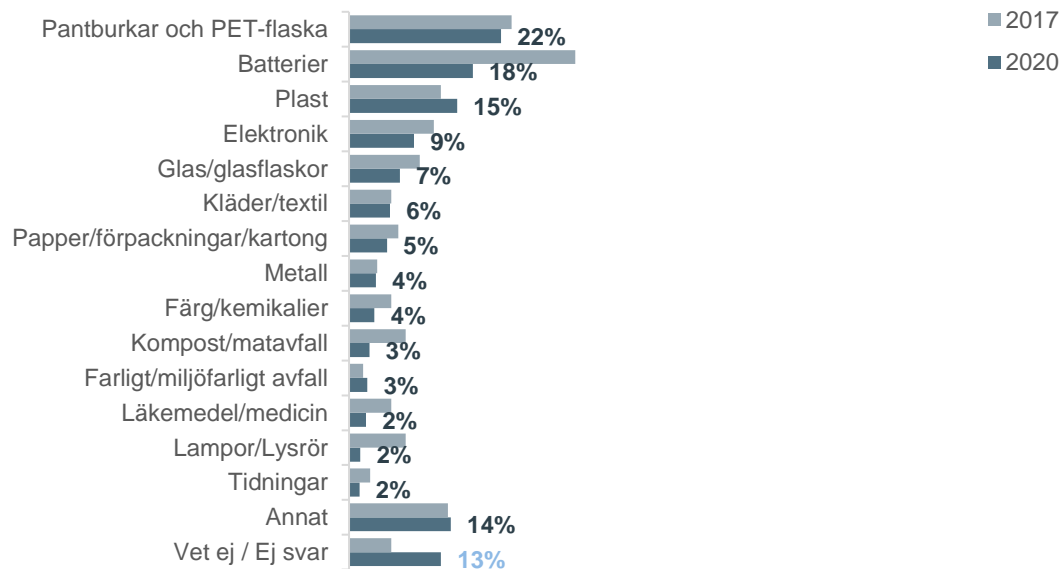
Har du, under det senaste halvåret lagt märke till någon information eller reklam för insamling/återvinning av produkter som ej bör slängas i soporna?

29 procent av respondenterna har under det senaste halvåret lagt märke till information eller reklam för insamling/återvinning av produkter som ej bör slängas i soporna. Det är en fortsatt minskning från föregående undersökningar där som högst 51 procent svarade ja i 2010.

Information eller reklam om produkter som inte bör slängas i soporna

För vilka produkter har du sett information/reklam om insamling/återvinning?

Flervalsfråga. Totalen är därmed mer än 100 procent.

Det vanligaste att ha sett information/reklam om är insamling av Pantburkar och PET-flaskor (22 procent).

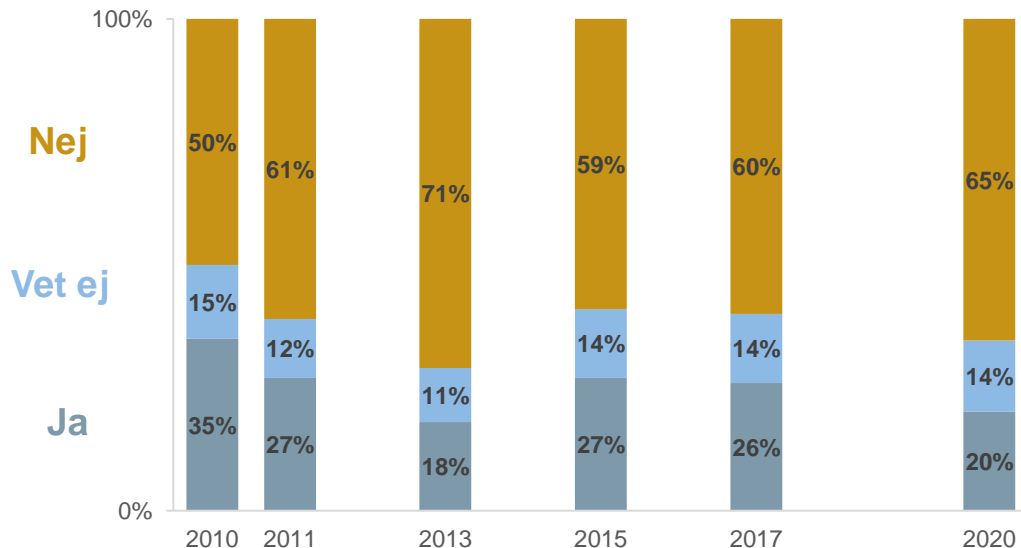
En minskning har skett för batterier, 18 procent jämfört med 32 procent år 2017.

22 procent har sett information/reklam om insamling av pantflaskor och dylikt, vilket är likt 2017 (23 procent) och mindre än i 2015 (35 procent).

De som svarade "Annat" uppgav exempelvis burkar, chipspåsar, möbler, vitvaror mm. 'Vet ej' svaren har ökat från 6 procent 2017 till 13 procent.

Information eller reklam för insamling av *batterier*

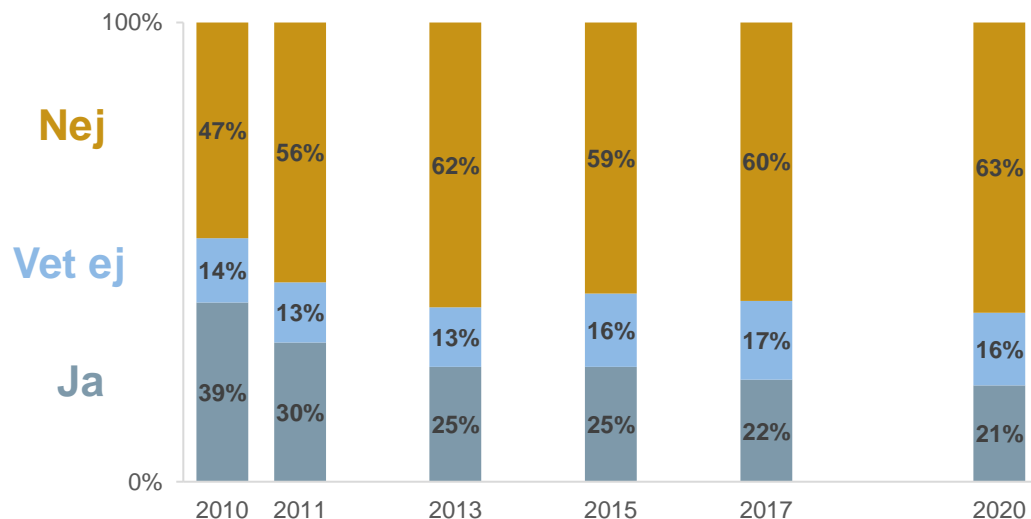
Har du under det senaste halvåret lagt märke till någon information eller reklam för insamling av batterier?

20 procent av respondenterna har lagt märke till information eller reklam för insamling av batterier under det senaste halvåret vilket är 6 procent mindre än det som mättes i 2017.

Information eller reklam för insamling av *elektriska & elektroniska produkter*

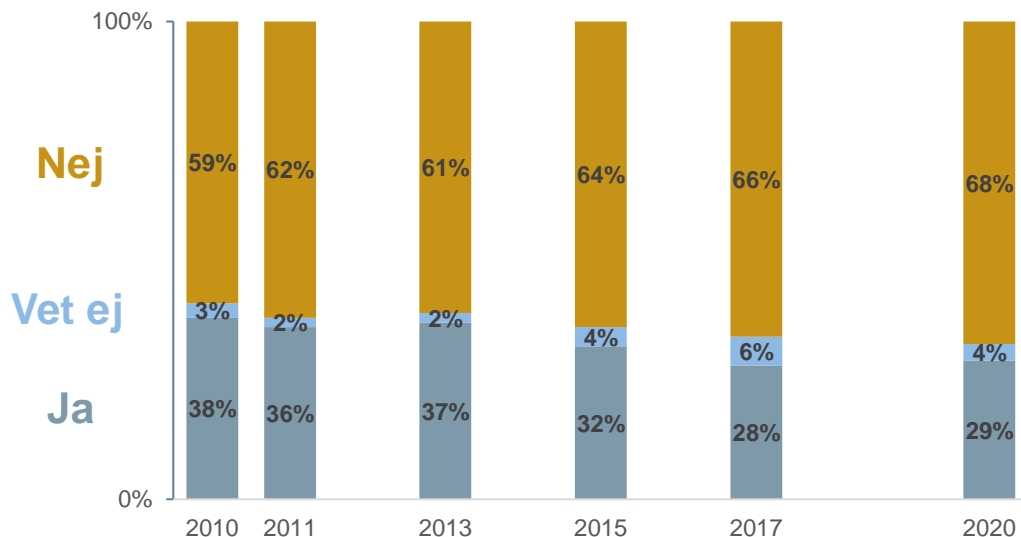
Har du under det senaste halvåret lagt märke till någon information eller reklam för elektriska och elektroniska produkter?

21 procent av respondenterna har lagt märke till information eller reklam för insamling av elektroniska produkter under det senaste halvåret. Detta är den lägsta andelen jämfört med tidigare undersökningar (från 2010).

Samtal om insamling av batterier

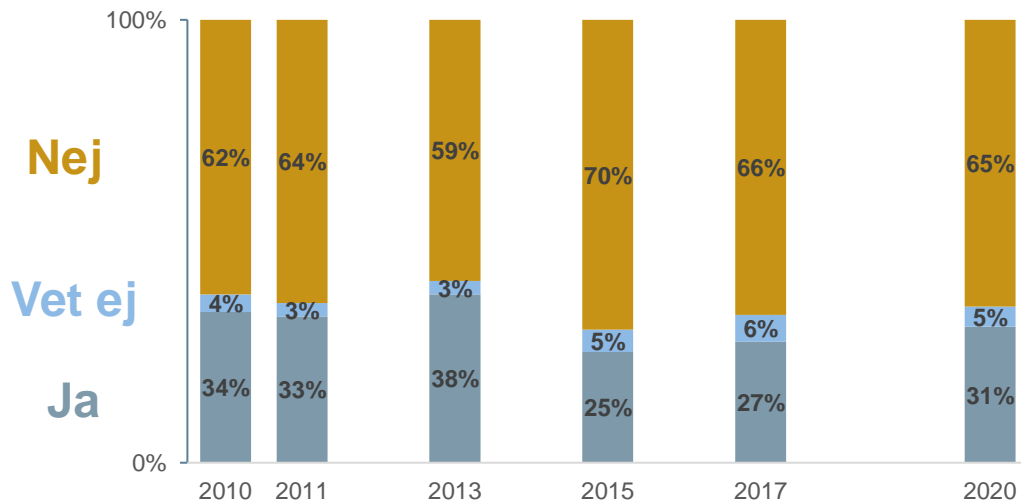
Har du under det senaste året diskuterat frågor hemma, i skolan, på jobbet, i sociala medier eller någon annanstans som gäller insamling av batterier?

29 procent anger att de har pratat med någon om insamling av batterier hemma, i skolan, på jobbet, i sociala medier eller någon annanstans under det senaste året. Det är likt förra årets mätning.

Samtal om insamling av elektriska & elektroniska produkter

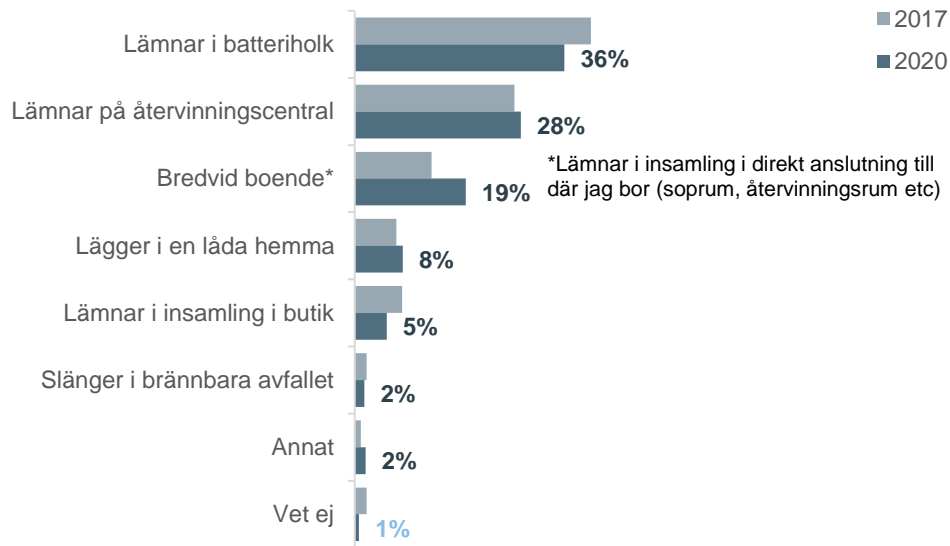
Har du under det senaste året diskuterat frågor hemma, i skolan, på jobbet, i sociala medier eller någon annanstans som gäller insamling av elektriska och elektroniska produkter?

31 procent uppger att de har pratat med någon om insamling av elektriska och elektroniska produkter hemma, i skolan, på jobbet, i sociala medier eller någon annanstans under det senaste året. Det är lite mer (4 procent) än mätningen 2017.

Hantering av uttjänta batterier

Vad gör du med dina batterier när de inte fungerar längre?

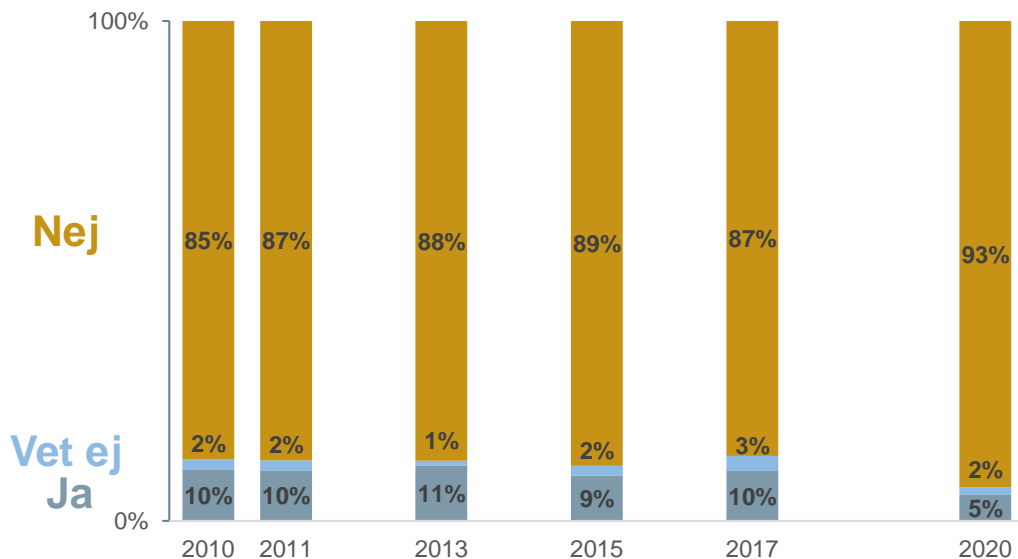

De vanligaste sätten att hantera batterier som inte fungerar längre är att lämna dem i batteriholk (36 procent) eller på återvinningscentral (28 procent).

Färre av respondenterna lämnar sina batterier i batteriholk jämfört med 2017 (40 procent) men fler lämnar sina batterier i fastighetsnära insamling (13 procent 2017).

Hantering av uttjänta batterier

Händer det att du ibland kastar batterierna i soporna, d.v.s.
i det brännbara avfallet?

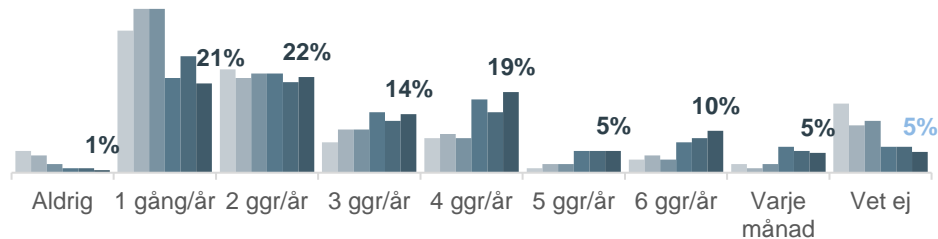

5 procent av respondenterna kastar ibland batterierna i brännbara avfallet, vilket är hälften så många sen 2017. Mellan samma år har även de som har svarat att de inte slänger batterier i soporna ökat med 6 procent.

Hantering av uttjänta batterier

Ungefär hur ofta brukar du göra dig av med batterier?

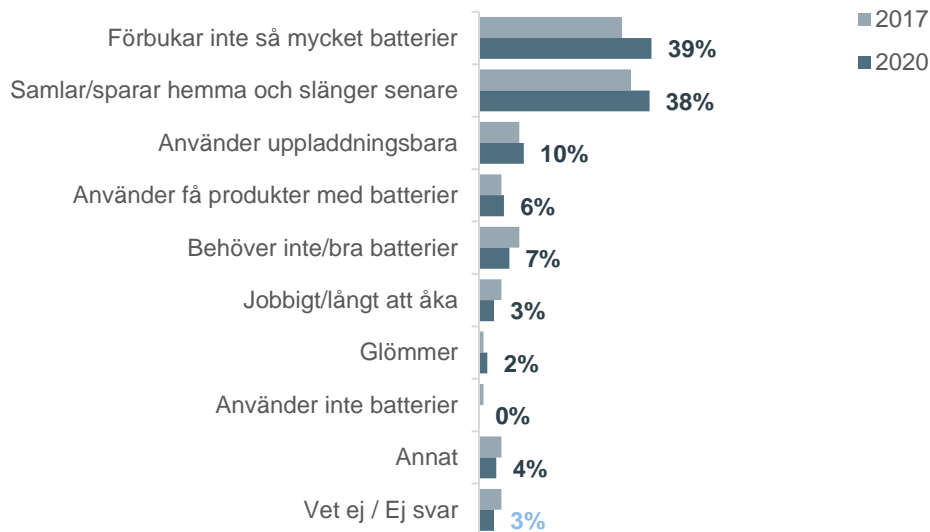
■ 2010 ■ 2011 ■ 2013 ■ 2015 ■ 2017 ■ 2020

Färre gör sig av med batterier 1 gång om året i årets undersökning än tidigare och fler gör sig av med batterier 2, 3, 4, eller 6 gånger om året. Det visar att respondenterna har svarat att de gör sig av med batterier oftare nu än tidigare år.

Hantering av uttjänta batterier

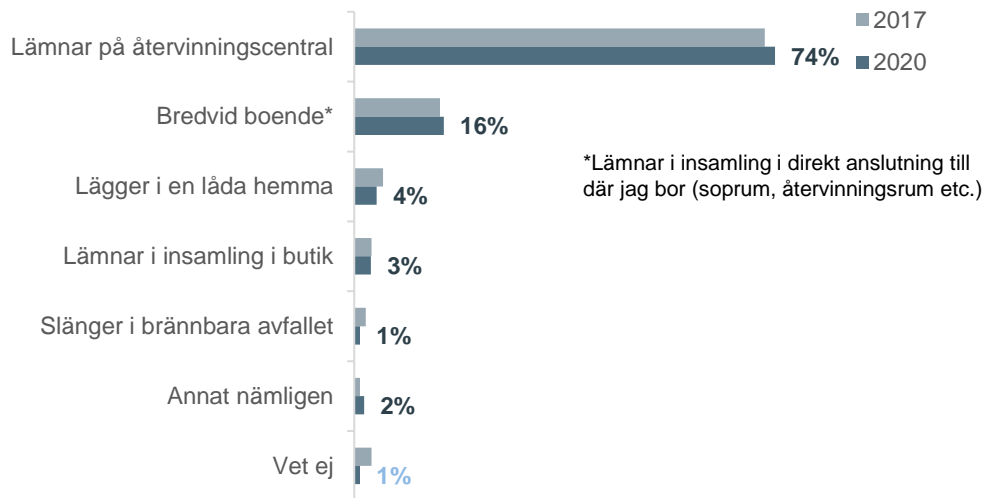
Hur kommer det sig att du inte gör dig av med batterier oftare?

De vanligaste anledningarna till att inte göra sig av med batterier oftare är att man inte förbrukar så mycket batterier (39 procent, har ökat från 32 procent 2017) samt att man samlar eller sparar dem hemma och slänger dem senare (38 procent, har ökat från 34 procent 2017).

Hantering av uttjänta elektriska och elektroniska produkter

Vad gör du med elektriska och elektroniska produkter som du inte kan använda längre?

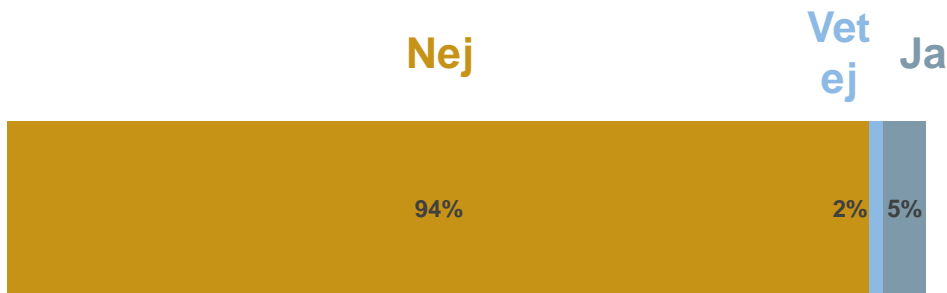

En stor majoritet av respondenterna (74 procent) anger att de lämnar uttjänta elektriska och elektroniska produkter på återvinningscentral. Detta var även det vanligaste sättet 2017 (72 procent).

Bland de som svarat "annat" har de angett exempelvis att sälja produkten till second hand, lämna till mobila miljöstationen eller sälja till skroten.

Hantering av uttjänta elektriska och elektroniska produkter

Händer det att du ibland kastar elektriska och elektroniska produkter i soporna, d.v.s. i det brännbara avfallet?

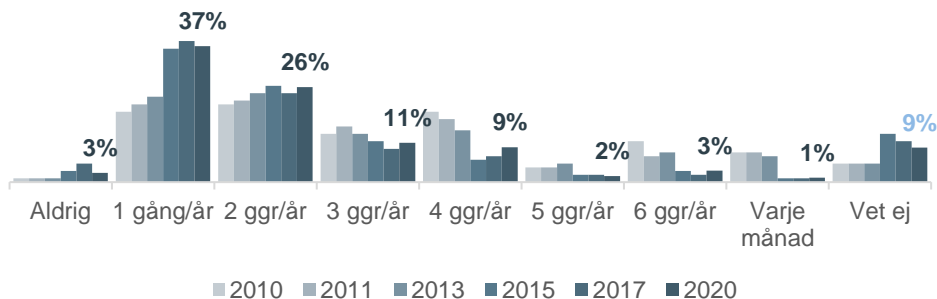

5 procent av respondenterna kastar ibland elektriska och elektroniska produkter i soporna. Det är en minskning från 2017 (då svarade 8 procent ja)

Hantering av uttjänta elektriska och elektroniska produkter

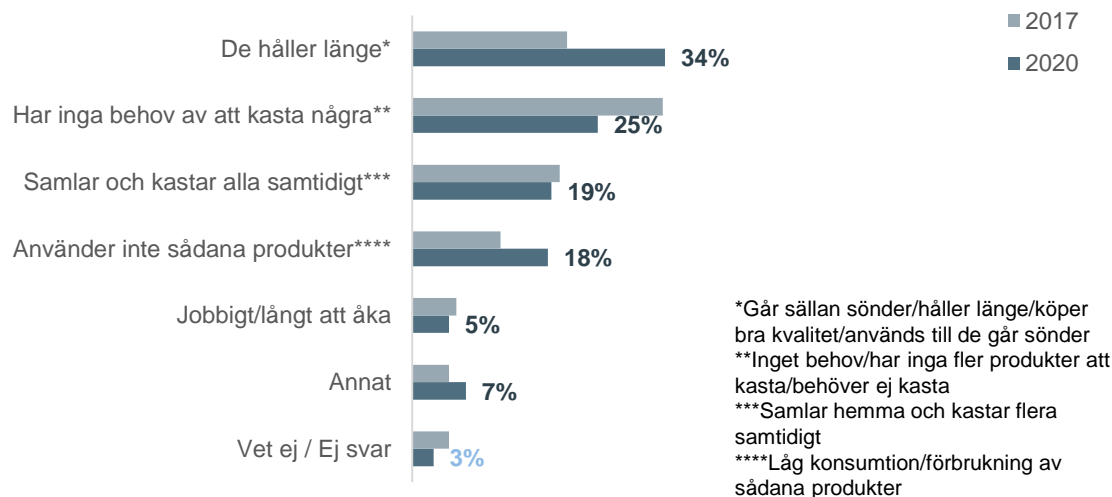
Ungefär hur ofta brukar du göra dig av med följande elektriska och elektroniska produkter?

Hur ofta respondenterna gör sig av med elektriska och elektroniska produkter har inte varierat särskilt mycket mellan mätningarna. Det vanligaste är att göra sig av med sådana produkter 1-2 gånger per år.

Hantering av uttjänta elektriska och elektroniska produkter

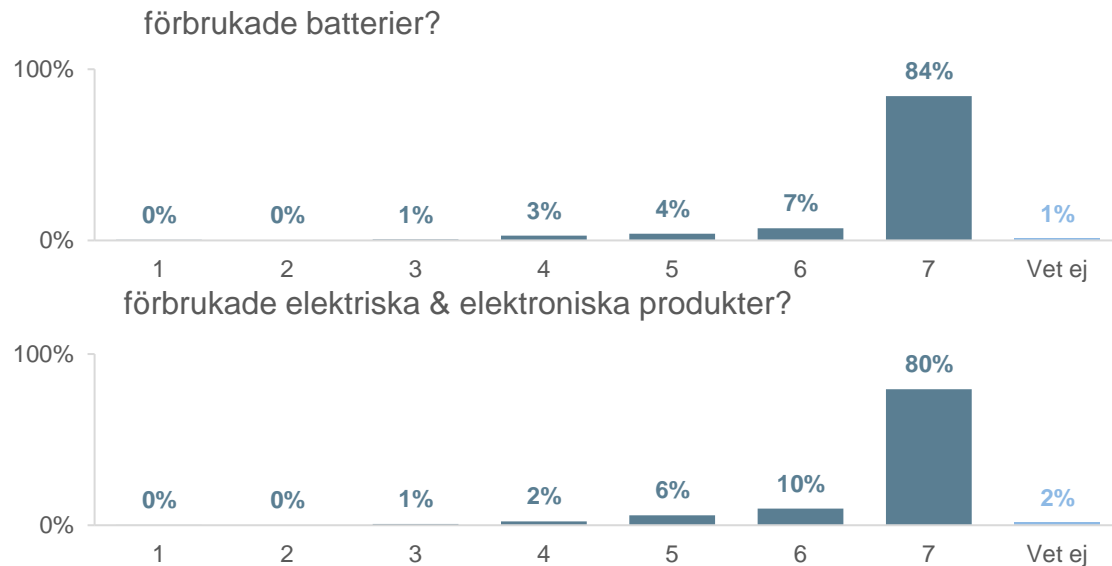
Hur kommer det sig att du inte gör dig av med elektriska och elektroniska produkter oftare?

Den vanligaste anledningen till varför man inte gör sig av med elektriska och elektroniska produkter oftare är att de håller länge (34 procent), vilket har ökat mycket sen sista enkäten 2017 (21 procent).

Hantering av uttjänta batterier/ elektriska och elektroniska produkter

Hur viktigt tycker du det är med insamling av:

1 = inte alls viktigt → 7 = Mycket viktigt

De allra flesta anser att det är viktigt med insamling av förbrukade batterier samt elektriska och elektroniska produkter. Resultaten är i nivå med tidigare år.

Medelvärden för tidigare år
för förbrukade batterier:

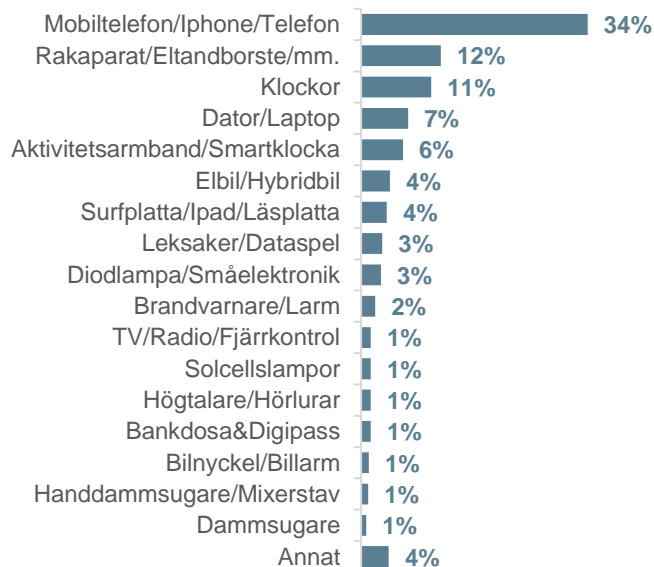
2013	2015	2017	2020
6.7	6.6	6.6	6.7

för förbrukade elektriska & elektroniska produkter:

2013	2015	2017	2020
6.7	6.6	6.6	6.6

Produkter man *inte* kan byta batterier på själv

Kan du nämna två olika produkter som du själv inte kan byta batterier i?

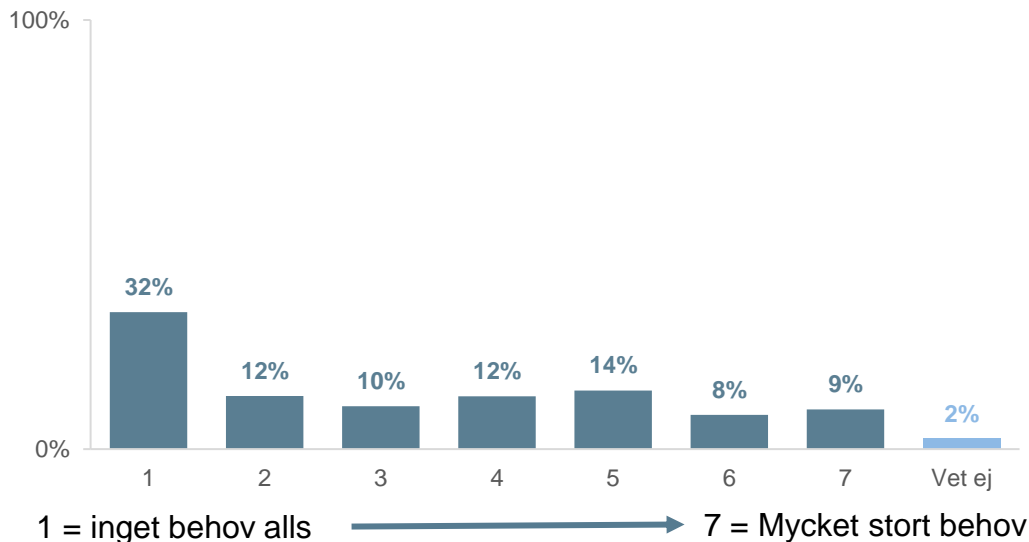
Procenten är andelen av alla svar som respondenterna för båda produkter.

De vanligaste svaren när det gäller produkter man själv inte kan byta batterier på är mobiltelefon, därefter rakapparat/eltandborste/hårtrimmer, klockor och dator/laptop.

Bland de som svarat "Annat" anger respondenterna att de inte har tillstånd att byta batterier för vissa produkter, exempelvis brandvarnare. Vidare uppges att produkter som är "nyare" eller "moderna" inte går att byta batterier i och att det är "vissa" datorer, mobiltelefoner, eller leksaker som det inte går att byta batterier på. Även "vattentäta" klockor som inte går att byta batterier på nämns. Brandlarm, "billiga" leksaker och mindre elektronik med ljusdioder.

Behov att själv kunna byta batterier i produkter

Hur stort behov har du av att själv kunna byta batteri i de produkterna du nämnde?

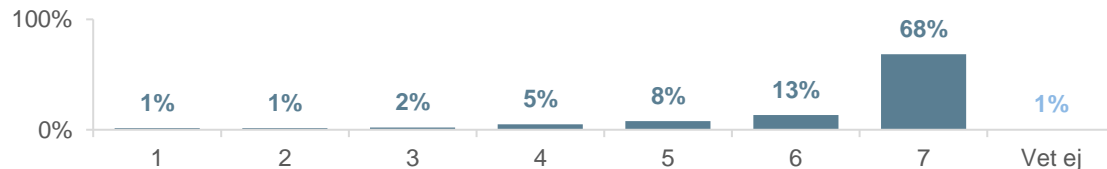

Mer än hälften känner inget behov av att själv kunna byta batteri i de produkter som nämndes på föregående sida. Medelvärdet är 3,3, vilket är en minskning från 2017 då det var 4,3.

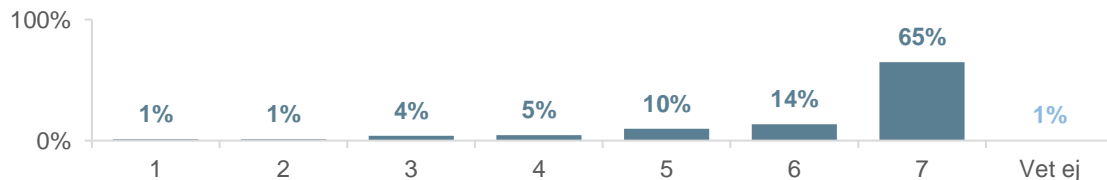
Informerad om var man slänger batterier, elektriska och elektroniska produkter

Hur informerad känner du att du är när det gäller var man bör lämna följande:

förbrukade batterier

förbrukade elektriska & elektroniska produkter:

1 = inte alls informerad

7 = Mycket väl informerad

Majoriteten känner sig väl informerade när det gäller var man bör lämna förbrukade batterier samt elektriska och elektroniska produkter.

Medelvärden för tidigare år:
för förbrukade batterier

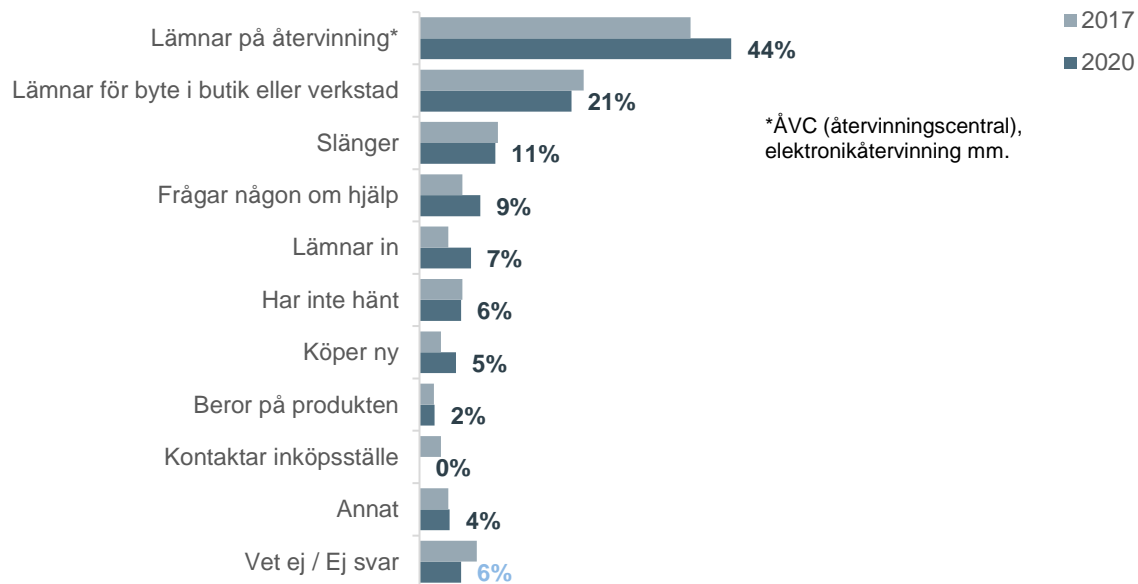
2013	2015	2017	2020
6.3	6.1	6.1	6.3

för förbrukade elektriska & elektroniska produkter:

2013	2015	2017	2020
6.3	6.0	6.1	6.2

Hantering av produkter med batteri man inte själv kan byta

Vad gör du med en produkt som innehåller ett batteri som du själv inte kan byta, när batteriet slutat fungera?

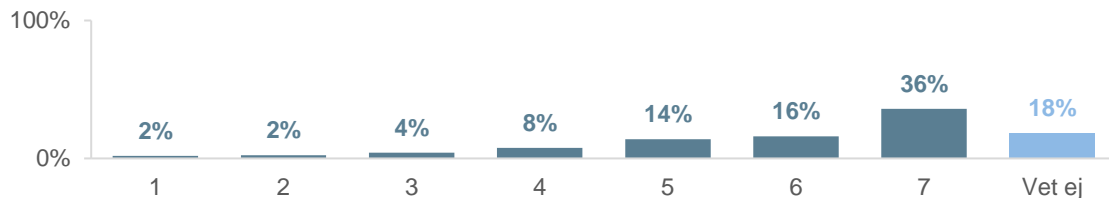
44 procent uppger att de lämnar sina produkter till återvinning om de själva inte kan byta batterier, vilket är mer än 2017 (38 procent).

21 procent anger att de lämnar in i butik eller verkstad för att få batteriet bytt.

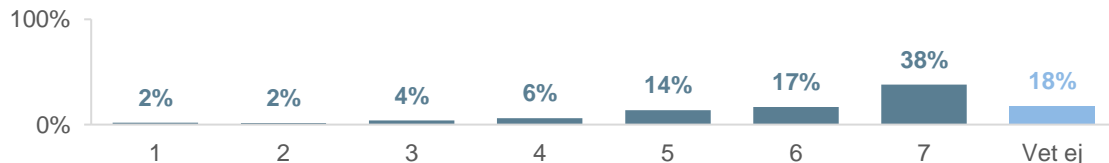
Insamling av batterier och elektriska och elektroniska produkter i kommunen

Hur upplever du att insamlingen av följande fungerar i din kommun:

batterier?

elektriska & elektroniska produkter?

1 = mycket dåligt

7 = mycket bra

De flesta upplever att insamlingen av batterier och elektriska och elektroniska produkter fungerar bra i deras kommun.

Medelvärden för tidigare år
för förbrukade batterier

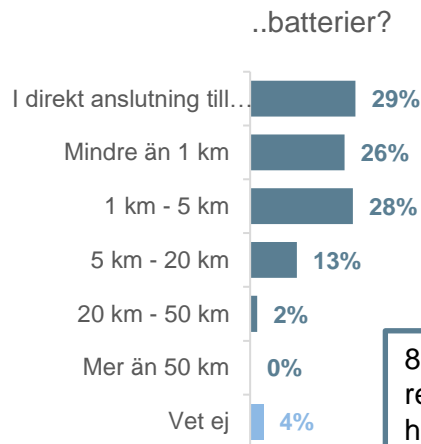
2017	2020
5.6	5.8

för förbrukade elektriska & elektroniska produkter

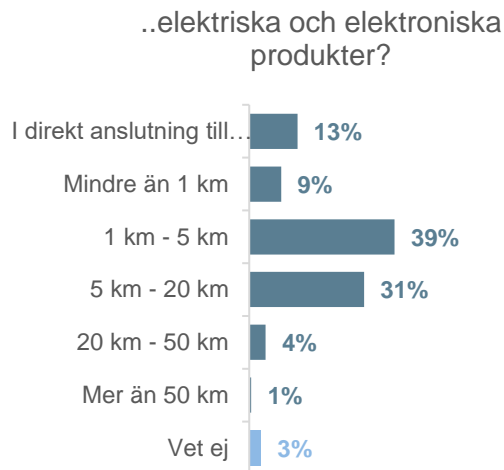
2013	2015	2017	2020
5.4	5.2	5.5	5.7

Avstånd till insamlingsställe

Hur långt från ditt hem finns närmaste insamlingsställe för..

83 procent av respondenterna har mindre än 5 km till närmaste insamlingsställe, Detta var fler jämfört med enkäten 2017 (77 procent).

61 procent av respondenterna har mindre än 5 km till närmaste insamlingsställe för elektriska och elektroniska produkter. Detta är fler jämfört med tidigare år (60 procent 2017 och 46 procent 2015).

Insamling av elektronik i butik

Visste du om att du kan lämna elektronik i vissa butiker?

Nej

Ja

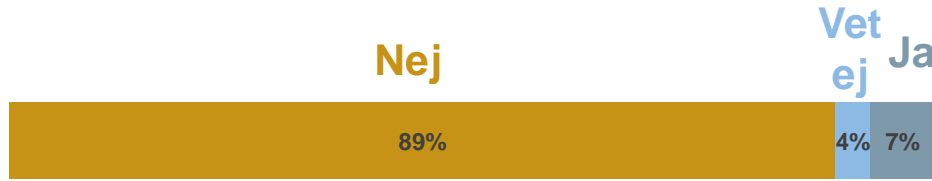
42,5%

57,5%

Lite mer än hälften (57,5 procent) av respondenterna känner till att det går att lämna elektronik i vissa butiker. Det har minskat lite sen 2017 (60 procent)

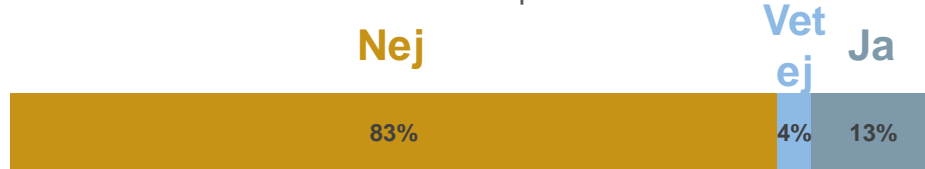
Insamling av elektronik i butik

Har du avsiktligen besökt en butik för att enbart lämna elavfall?

De flesta av respondenterna (89 procent) har inte avsiktligen besökt någon butik för att enbart lämna elavfall, vilket är en liten ökning från 2017 (87 procent).

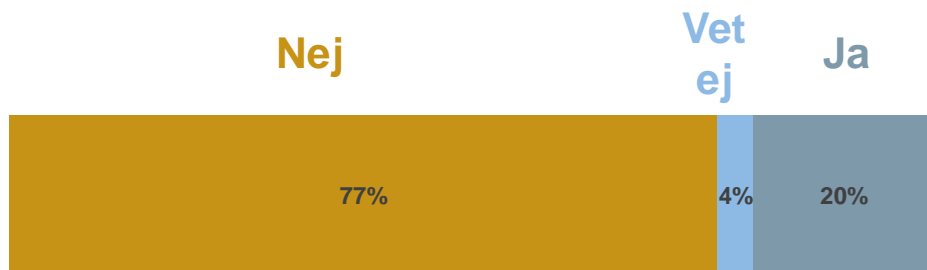
Har du nekats att lämna in produkten i butiken?

Av de som avsiktligen besökt en butik för att lämna elavfall har 13 procent nekats att lämna in produkten i butiken, en betydande minskning sen 2017 (30 procent).

Insamling av elektronik i butik

Har du lämnat in din gamla elektriska eller elektroniska produkt i butiken när du har köpt en ny?

20 procent av respondenterna har lämnat in sin gamla elektriska eller elektroniska produkt i butiken när de köpt en ny. Det är en mindre ökning sen 2017 (17 procent)

Användning av uppladdningsbara batterier

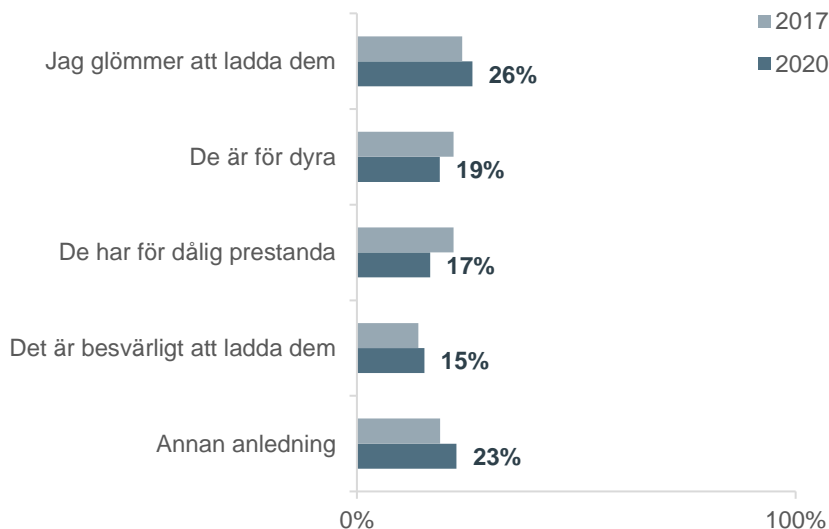
Använder du uppladdningsbara batterier i de produkter som du själv kan byta batteri i?

41 procent av respondenterna använder uppladdningsbara batterier i produkter som de själva kan byta batteri i, vilket är mindre än i 2017 (47 procent)

Användning av uppladdningsbara batterier

Vad är skälet till att du inte använder uppladdningsbara batterier?

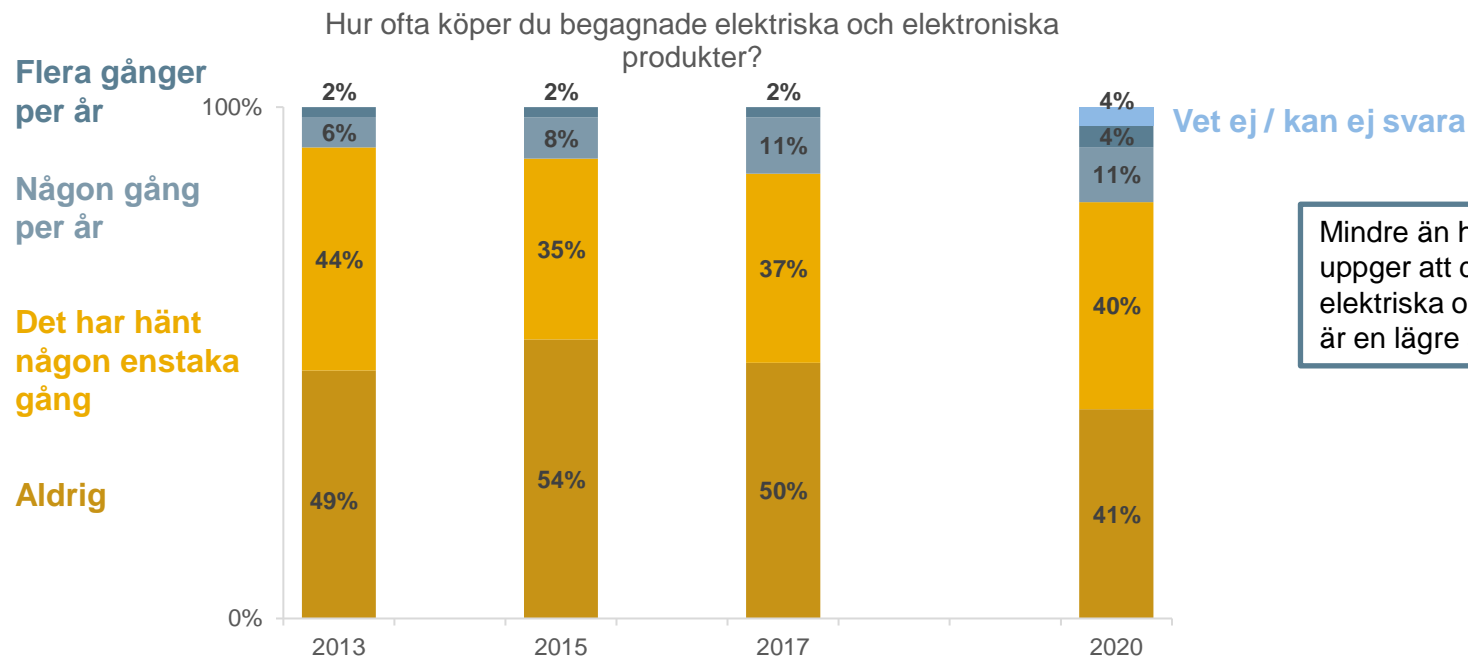

Anledningarna till att inte använda uppladdningsbara batterier varierar. 26 procent använder det inte för att de glömmer att ladda dem, 19 procent tycker att de är för dyra och 17 procent anser att de har för dålig prestanda. Bland de som svarat "annat" uppges bland annat

- har inte tänkt på det
- känner inget behov
- det har inte blivit av.

För andra är det ointressant av exempelvis ekonomiska skäl (höga kostnader), praktiska skäl (lätt att blanda laddbara med icke-laddbara eller lätt att tappa bort laddare) och miljöskäl (hört att de är dåliga för miljön).

Inköp av begagnade elektriska och elektroniska produkter

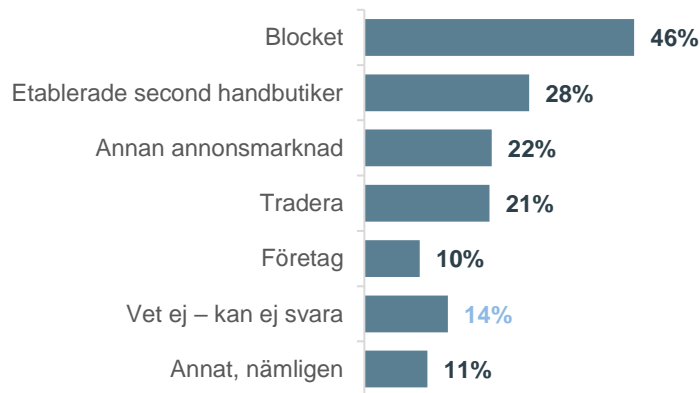

Mindre än hälften av respondenterna uppger att de aldrig köper begagnade elektriska och elektroniska produkter. Det är en lägre andel än 2015 och 2017.

**Vet ej* har lagts till som svarsalternativ i 2020 års enkät, det sänker procenten i de andra svaren och är viktigt att komma ihåg vid jämförelser med tidigare år.*

Inköp av begagnade elektriska och elektroniska produkter

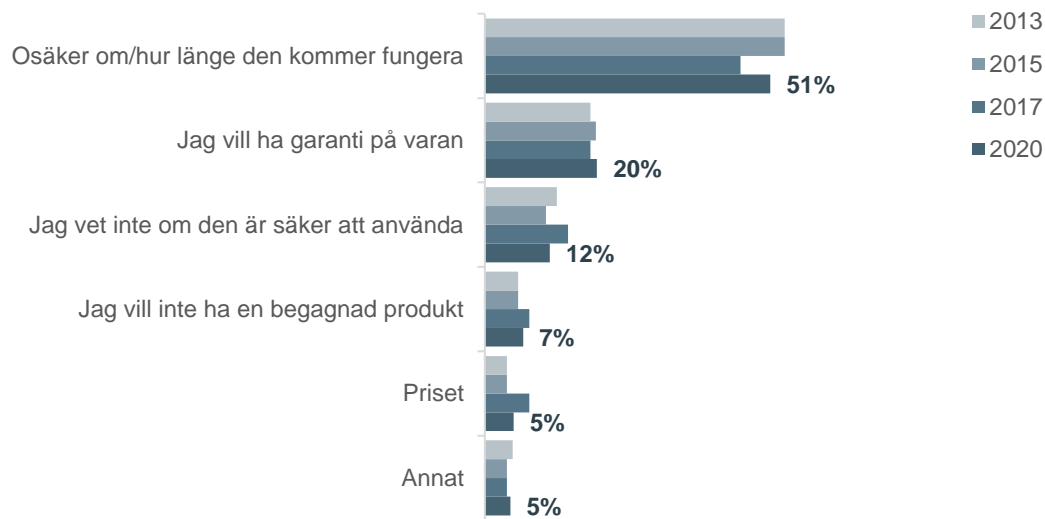
Var köper du begagnade elektriska och elektroniska produkter om du gör det?

46 procent av respondenterna köper begagnade elektriska och elektroniska produkter på Blocket. Detta är en ökning från 30 procent vid föregående mätning. Några av de mest förekommande svaren bland de som svarat "annat är: Facebook, auktion, loppis, vänner/släktingar och secondhand-butik.

Anledningar till att *inte* köpa begagnade elektriska och elektroniska produkter

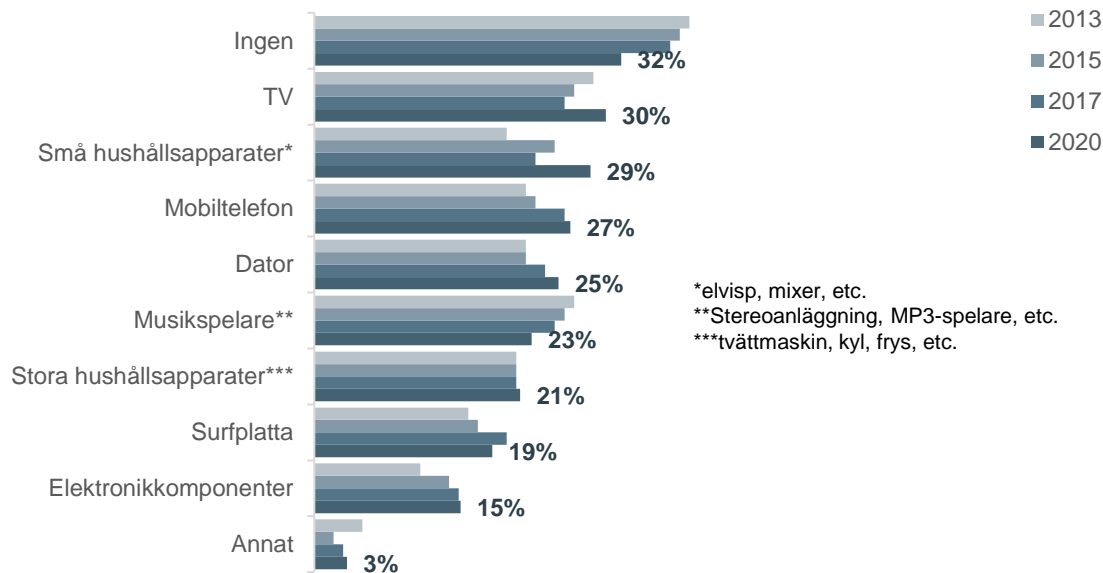
Vad är mest avgörande om du väljer att inte köpa begagnade elektriska och elektroniska produkter?

Den vanligaste anledningen till att inte köpa begagnade elektriska och elektroniska produkter är osäkerheten kring hur den kommer att fungera. Detta var den vanligaste anledningen även vid föregående undersökningar.

Köpa begagnade elektriska och elektroniska produkter

Vilken/vilka typer av begagnade elektriska och elektroniska produkter kan du tänka dig att köpa?

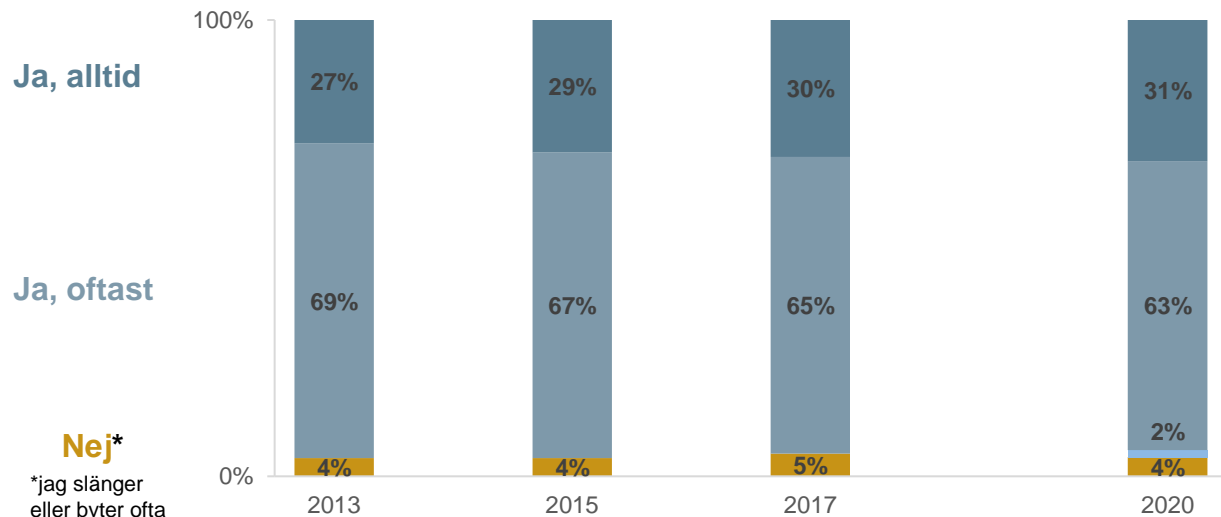
Bland de som kan tänka sig att köpa begagnade produkter är TV, små hushållsapparater, mobiltelefoner och datorer vanligast. För 2020 har en ökning skett för främst TV och små hushållsapparater, men också datorer och mobiltelefoner. Andelen som angett "ingen" som svar har minskat sen 2013 (39 procent) till 2020 (32 procent).

Några av de mest förekommande svaren bland de som svarar "annat" var: lampor, verktyg, belysning, leksaker/tv-spel och träningsredskap.

Totalen av svaren är mer än 100 procent p.g.a. att respondenterna kunde välja mer än ett svar.

Att byta ut elektriska och elektroniska produkter i förtid

Använder du dina elektriska och elektroniska produkter tills de går sönder?

De flesta använder alltid (31 procent), eller oftast (63 procent), sina elektriska och elektroniska produkter tills de går sönder. Detta är i samma nivå som tidigare mätningar.

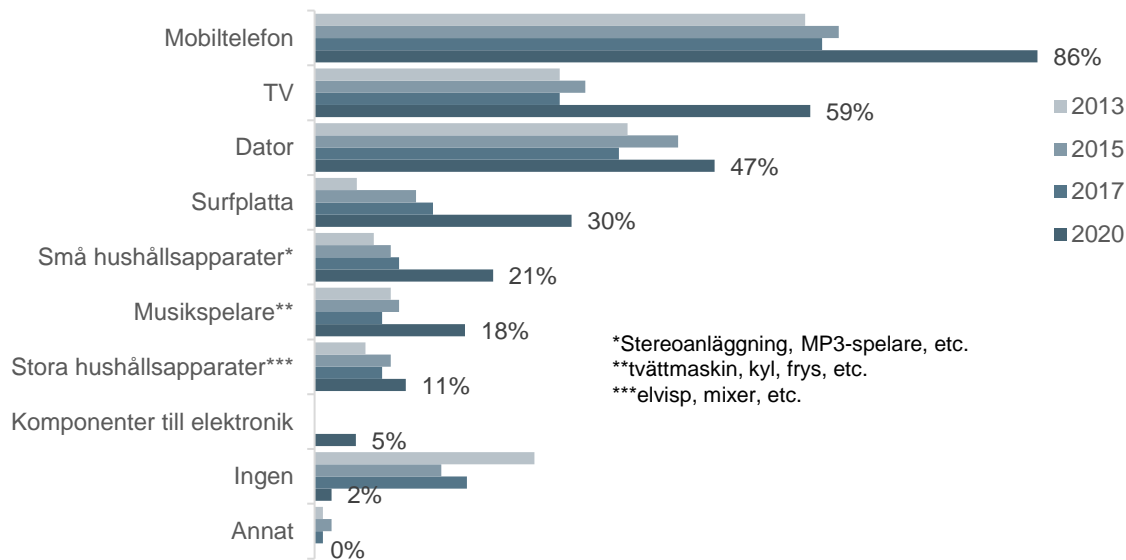
Nej*
*jag slänger
eller byter ofta
ut dem tidigare

Vet ej/ kan ej svara

**Vet ej' har lagts till som svarsalternativ i 2020 års enkät, det sänker procenten i de andra svaren och är viktigt att komma ihåg vid jämförelser med tidigare år.*

Att byta ut elektriska och elektroniska produkter i förtid

Vilka elektriska och elektroniska produkter byter du i förtid d.v.s. innan de gått sönder?

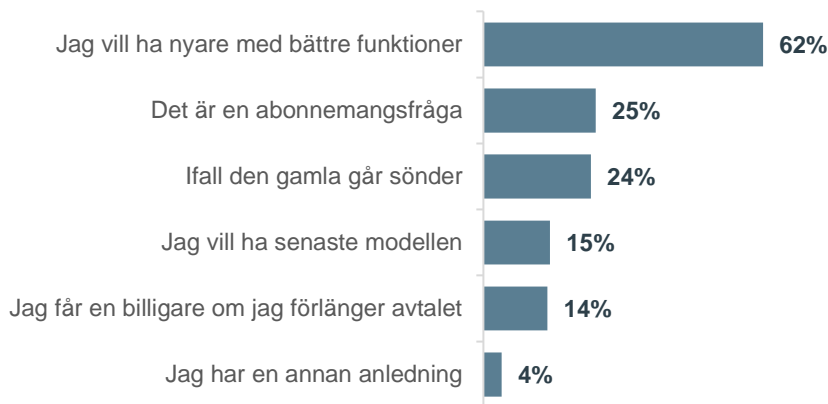

Det har skett en tydlig ökning för hur många som byter sina elektriska och elektroniska produkter (TV, mobiltelefoner, surfplattor och små hushållsapparater) i förtid jämfört med tidigare år.

Flervalsfråga, totalen är därmed mer än 100 procent. 'Komponenter till elektronik' var ett nytt svarsalternativ 2020.

Att byta ut elektriska och elektroniska produkter i förtid

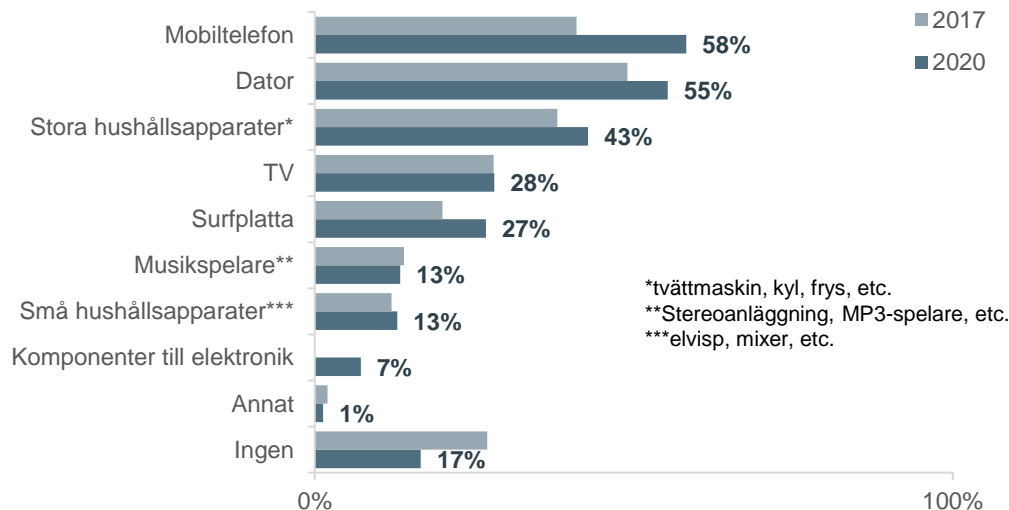
Varför byter du ut elektriska och elektroniska produkter innan de gått sönder?

Anledningarna till att byta ut elektriska och elektroniska produkter i förtid är främst att den senaste modellen har nya och bättre funktioner (62 procent) men även att abonnemanget påverkar (25 procent) samt att man vill köpa en ny innan den gamla går sönder (31 procent). Dessa var även de vanligaste anledningarna 2017.

Lagning av elektriska och elektroniska produkter

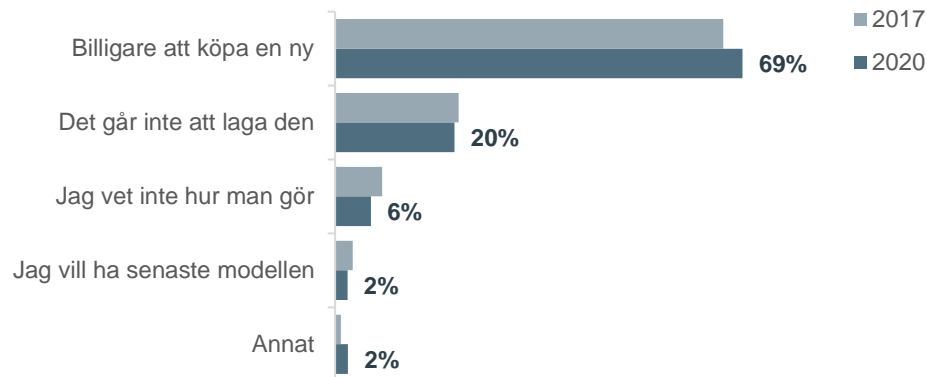
Vilken/vilka typer av elektriska och elektroniska produkter lämnar du in på reparation eller lagar själv om de går sönder?

Det är främst datorer, mobiltelefoner och stora hushållsapparater som respondenterna lämnar in på reparation eller lagar själva om de går sönder. De produkter som respondenterna har angivit som har ökat sen 2017 är främst mobiltelefoner, surfplattor, datorer och stora hushållsapparater.

Anledningar till att *inte* laga elektriska och elektroniska produkter

Vad är mest avgörande om du väljer att inte laga dina trasiga elektriska och elektroniska produkter?

Den främsta anledningen till varför man väljer att inte laga trasiga elektriska och elektroniska produkter är att det är billigare att köpa en ny (69 procent), vilket har ökat från 66 procent i 2017. Det var även den främsta anledningen 2015 och 2017. Andelen som svarade att de inte vet hur man gör har sjunkit till 6 procent från 8 procent i 2017.

Bland de som svarat "annat" har de nämnt att det är besvärligt att hitta verkstad, det är farligt, det är dyrt, produkten är för gammal för att laga och att det är säkrare att köpa en ny.

Bilagor

- Bilaga 1: Enkäten
- Bilaga 2: Tabeller
- Bilaga 3: Öppna svar

